



Institut za
javne financije

Provedba Akcijskog plana za otvorenu vlast u RH: fiskalna transparentnost

Mihaela Bronić

19. prosinca 2023.

Konferencija „Otvorena vlast u Hrvatskoj – pogled u budućnost“
Zagreb

Prvi AP za provedbu inicijative POV-a u RH (razdoblje 2012.-2013.)

- RH se 2012. uključila u POV
- Predložene mjere i provedbene aktivnosti u prvom AP-u svrstane su u 4 poglavlja:
 - fiskalna transparentnost,
 - pristup informacijama,
 - korištenje informacijskih tehnologija te
 - sudjelovanje građana i civilnog društva.

Prvi AP za provedbu inicijative POV-a u RH – područje fiskalne transparentnosti

- **Ministarstvo financija je preporučilo** svim LJ (ž, o, g) da na svojim mrežnim stranicama objavljuju:
 - prijedlog proračuna, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna – kad ih izvršna vlast šalje predstavničkoj,
 - izglasani proračun – kad ga predstavničko tijelo izglasa, te
 - proračunski vodič.

IJF započinje istraživanje „Transparentnost proračuna hrvatskih županija, gradova i općina“

- Istraživanje **svih županija i gradova te uzorka od 100 općina (2013.-14.)** te **svih županija, gradova i općina (2015.-23.)**
- Cilj istraživanja:
 - **Mogu li građani na mrežnim stranicama svojih LJ pronaći ključne proračunske dokumente**

Cilj istraživanja - Transparentnost proračuna županija, gradova i općina

Potaknuti LJ:

- pravovremeno **objavljaju** pet potpunih **ključnih proračunskih dokumenata** u formatu pogodnom za daljnju obradu (word ili excel) i po mogućnosti u strojno čitljivom formatu (csv, xml i sl.)
 - **omoguće građanima** razne oblike **sudjelovanja** u donošenju odluka o prikupljanju i raspodjeli proračunskih sredstava
 - **Potaknuti građane:**
 - **prate, proučavaju i analiziraju** lokalne proračune
 - konstruktivno se **uključe** u lokalne proračunske procese
-



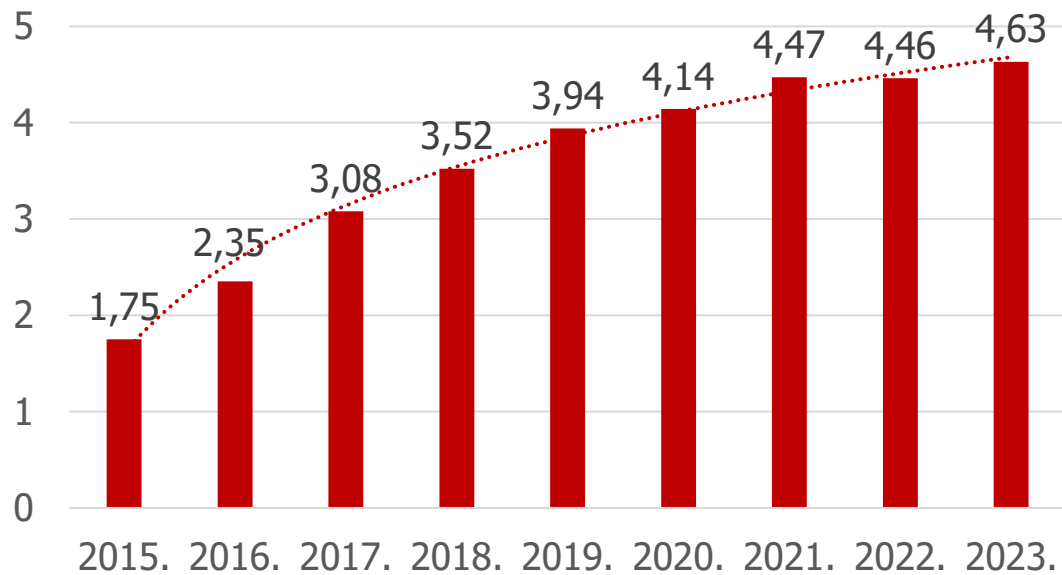
Kako smo mjerili proračunsku transparentnost?

- **Jednom godišnje - brojem objavljenih ključnih proračunskih dokumenata** na mrežnim stranicama LJ u trenutku pretraživanja.
- U posljednjem ciklusu istraživanja (**studeni 2022. – travanj 2023.**):
 - izvještaj o godišnjem izvršenju proračuna za 2021.,
 - izvještaj o polugodišnjem izvršenju proračuna za 2022.,
 - prijedlog proračuna 2023.,
 - izglasani proračun 2023., i
 - proračunski vodič za građane za 2023.

Razina transparentnosti kreće se od 0 do 5.

Rast proračunske transparentnosti

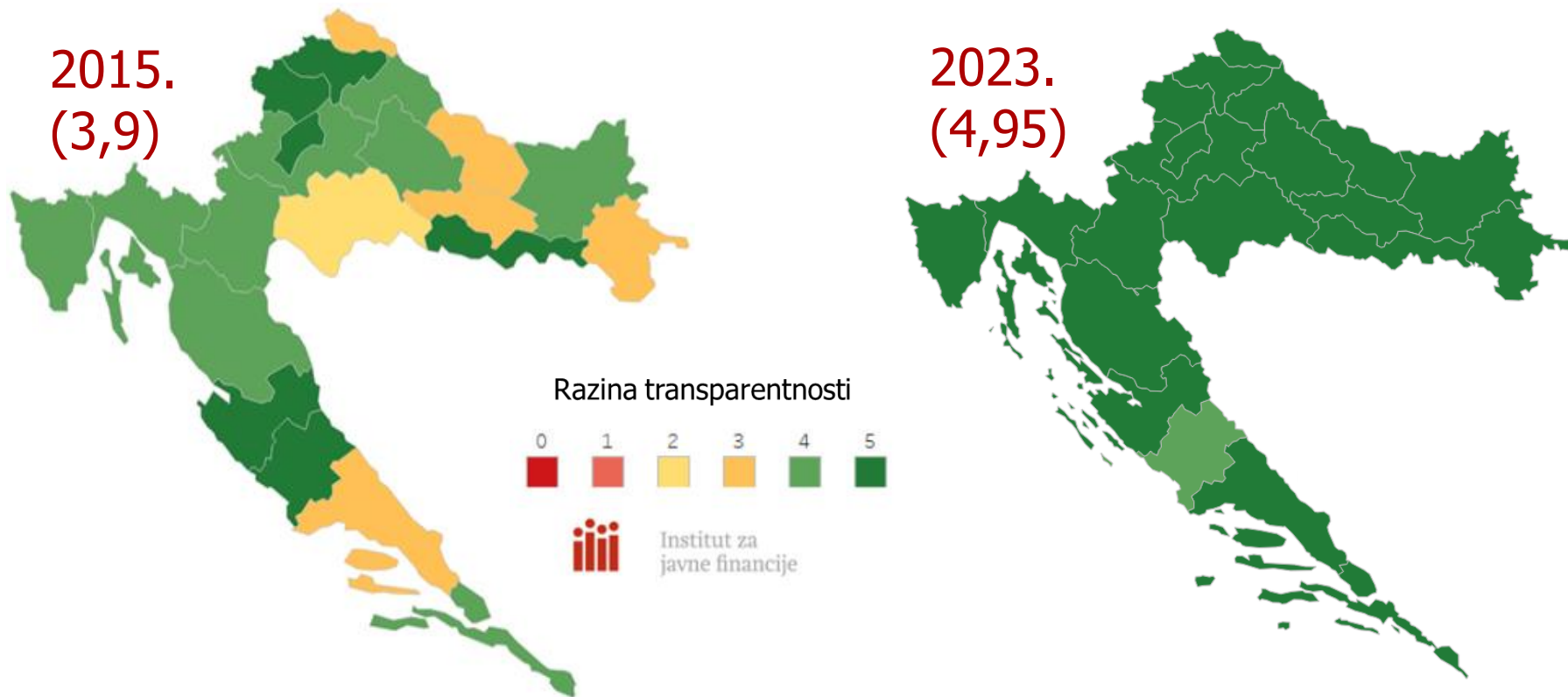
Sve lokalne jedinice (2015. – 2023.)



Po vrstama lokalne jedinice (2023.)

- županije 4,95
 - gradovi 4,83
 - općine 4,55
-

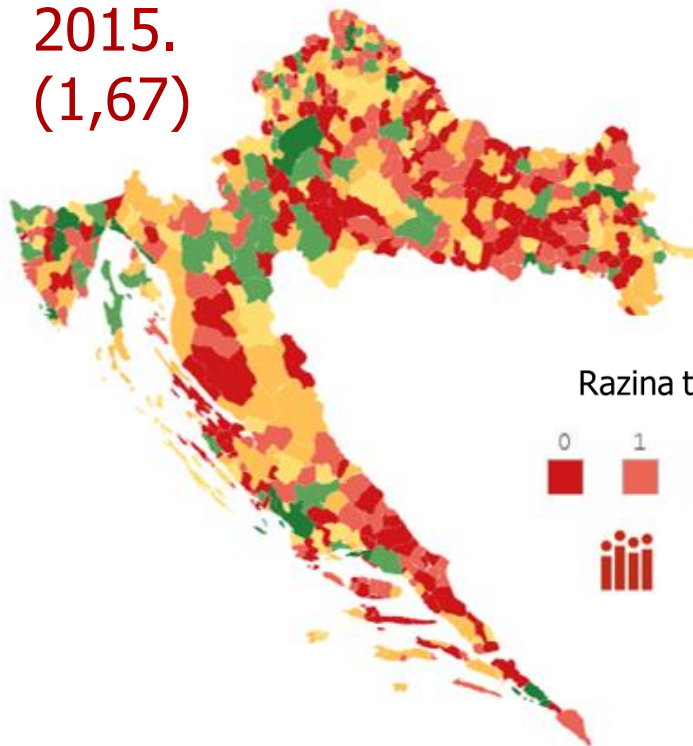
Gotovo sve županije su odlične



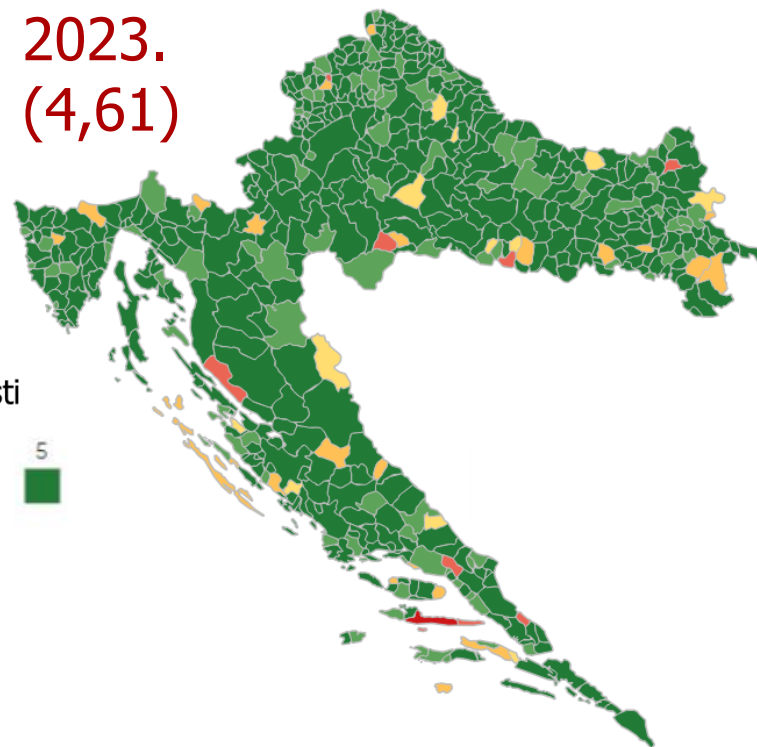
... a i općine i gradovi su se znatno popravile...

u %	2015.	2023.
0	30	0,002
5	3	76

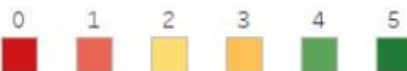
2015.
(1,67)



2023.
(4,61)



Razina transparentnosti



Institut za
javne financije

Rezultati studeni 2022. – travanj 2023.

- 95% županija, 85% gradova i 72% općina – svih 5 dokumenata
- Općina Kijevo 0 → 3, općine Petrovsko i Proložac 1 → 4
- Općina Donja Motičina 2 → 5

... ipak

- 1 općina - niti jedan ključni proračunski dokument
 - 8 općina - samo 1 proračunski dokument
 - 1 županija, 13 gradova i 51 općina manje dokumenata nego u prethodnom ciklusu
 - 1 županija, 15% gradova i 23% općina ne pridržava se zakona (ne objavljuje sva četiri dokumenta koja su po zakonu obvezni)
 - 1 grad i 12% općina ne pridržava se uputa Ministarstva financija o objavi prijedloga proračuna
-

Zaključno

- **Proračunska/fiskalna transparentnost** LJ sinergijom IJF-a i MF, ali i uz angažman HZZ, UG i HZO **znatno se popravila**
- Sada treba poticati **veću participaciju** građana, medija, sindikata, političara, znanstvenika



- Proračunska transparentnost nije sama sebi svrha – ključna je participacija građana
- Građani trebaju pratiti proračunski proces i **fokusirati se na vjerodostojnost proračuna**

Zaključno

- Budući da nedostaje ambicioznosti vezano ostale mjere AP na području fiskalne transparentnosti nadamo se da će ovaj uspješan primjer sinergije između IJF-a i MF poslužiti
 - za poticanje daljnje sinergije i strukturiranog dijaloga te
 - kao inspiracija za nove mjere budući da RH očekuje priprema novog AP-a
 - Nadamo se i da će se novi AP povezati s aktivnostima u državi i društvu neophodnim za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja (SDG) i to baš u fiskalnom, proračunskom segmentu, jer bez osiguranih sredstava, ne može biti ni ostvarenja tih ciljeva na koje se RH obvezala.
-



Hvala! Svi komentari su dobrodošli